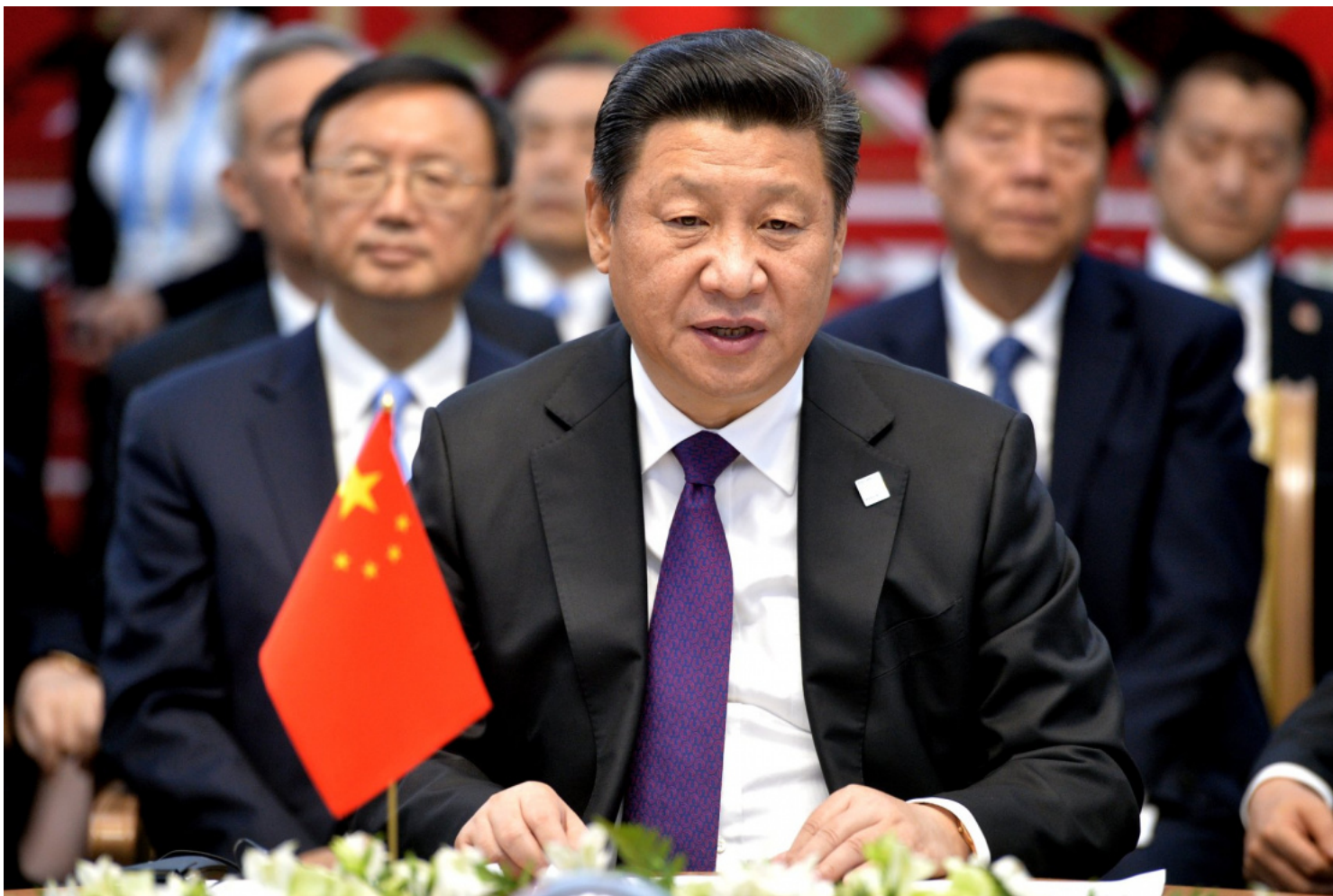

Đối với Mỹ, liên quan đến Trung Quốc không nên là “can thiệp và phòng ngừa” như nó đã diễn ra trong hàng thập kỷ. Xét cách hành xử với bên ngoài gây bất ổn có hệ thống của Trung Quốc, thời gian cho liên quan phòng ngừa đã qua. Chính xác hơn, trong tương lai gần, chính sách của Mỹ nên là “can thiệp và kiểm soát”.

Liệu Chính quyền Trump sẽ phát triển chiến lược lớn đúng đắn để đối phó với Trung Quốc và bảo vệ những lợi ích sống còn của Mỹ?

Đối với Mỹ, chiến lược liên quan đến Trung Quốc không nên là “can thiệp và phòng ngừa” như nó đã diễn ra trong hàng thập kỷ. Xét cách hành xử với bên ngoài gây bất ổn có hại cho Trung Quốc, thời gian cho chiến lược phòng ngừa đã qua. Chính xác hơn, trong tương lai gần, chính sách của Mỹ nên là “can thiệp và kiểm soát”.

Vào cuối giờ phút đầu tiên của Tổng thống Trump với Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình được lên kế hoạch vào tháng 4 tại Palm Beach, bang Florida, đối với Mỹ tại Trung Quốc dưới thời Tổng thống Obama, Max Baucus, một nghị sĩ Dân chủ lâu năm của bang Montana, gần đây đã nói rằng nước Mỹ cần chấm dứt việc bệ đỡ Trung Quốc để đưa và vạch ra một chiến lược dài hạn để đối phó với sự trỗi dậy của nước này. Baucus đã bày tỏ nỗi thất vọng với sự thiếu tầm nhìn chiến lược của Chính quyền Obama và sự yếu kém của họ khi đối mặt với Trung Quốc. Baucus nói Trung Quốc có một mục tiêu dài hạn xây dựng sức mạnh kinh tế và tầm ảnh hưởng toàn cầu của họ trên sự tồn tại của Mỹ. Trái lại, Mỹ dường như đang bị phân tâm bởi những vấn đề ở Trung Đông.

Ông nói: “Bây giờ chính sách đối ngoại của Washington có xu hướng gác vãn để Trung Quốc lợi dụng sau. Chúng ta hãy dùng giải pháp tình thế. Chúng ta dường như không có một chiến lược dài hạn, và điều đó rất bất lợi cho chúng ta”.

Do đó, Trung Quốc không nhận thấy các lợi ích của họ được đáp ứng cho bằng việc trở thành một “nhà nước thế giới mới” khác, bất kể kết quả có thể có tính xây dựng đến thế nào đối với việc giải quyết những công nghệ lớn hơn giữa các chiến lược kinh tế và đưa chính trị của họ. Thay vào đó, Trung Quốc sẽ tiếp tục đi theo chi tiêu khổng lồ trở thành một nước lớn thông qua việc bỏ tiền để các khu vực chính trị, đưa kinh tế và quân sự, tất cả được định hướng hướng tới hiện thực hóa mục tiêu giành lợi thế Mỹ ở khu vực châu Á như là một động thái mở đầu để gây ảnh hưởng toàn cầu trong tương lai.

Vì nếu các của Mỹ “hỏi đáp” Trung Quốc vào trật tự quốc tế thì do hiện nay đã tạo ra những mối đe dọa mới đối với các lợi ích quốc gia sống còn của Mỹ ở châu Á – và cuối cùng có thể dẫn đến một thách thức mang tính hệ quả đối với sức mạnh Mỹ

trên toàn c u – Washington c n m t chi n l m c l n m i đ i v i Trung Qu c đ t p trung ng n ch n s t r i d y c a s c m n h Trung Qu c thay vì t i p t c h t r n m c này n i lên. i u này ph i bao g m nh ng thay đ i quan t r ng trong chính sách hi n t i đ h n ch nh ng m i nguy hi m mà ngo i giao phá h i, c ng ép đ a kinh t và s m r ng quân s c a Trung Qu c đ t ra cho nh ng l i ích qu c gia c a M i châu Á và trên toàn c u.

Nh ng thay đ i này, c u thành đ i m m u ch t c a m t chi n l m c ki m ch thay th , ph i xu t phát t s công nh n r r ng vi c b o v s c m n h và t m n h h ng c a M i trong h t h ng toàn c u ph i t i p t c là m c tiêu t r ng tâm c a chi n l m c l n c a M i trong th k 21. Duy trì v t h này t r c s c m n h Trung Qu c đ ng t r i d y đ i h i, trong s nh ng đ i u khác, ph i tái sinh n n kinh t M i đ thúc đ y nh ng s đ i m i mang tính c i t i n đ em l i cho M i nh ng l i th kinh t b t cân x ng so v i các n m c khác; t ng đ áng k ng n sách qu c phòng và do đ o di chuy n các ngu n l c phòng th c a M i sang châu Á; thi t l p nh ng dàn x p th ng m i u tiên m i trong s các đ ng minh và b n bè c a M i đ gia t ng thành qu chung thông qua các công c có ch ý l o i t r Trung Qu c; tái t o m t ch đ ki m soát công ngh bao g m các đ ng minh c a M i đ ng n ch n Trung Qu c đ t đ c các kh n ng quân s và chi n l m c, đ i u t o đ i u ki n cho n m c này g ây “t n h i chi n l m c có n h h ng đ n b y cao” đ i v i M i và các đ i tác c a h ; ph i h p xây đ ng các kh n ng chính t r s c m n h c a các đ ng minh và b n bè c a M i i ngo i vi Trung Qu c; và c i thi n kh n ng c a quân đ i và các đ ng minh M i tri n khai s c m n h hi u qu đ c các ranh gi i c a châu Á b t ch p m i s ch ng đ i c a Trung Qu c – cùng th c hi n t t c trong khi t i p t c làm vi c v i Trung Qu c theo nh ng cách khác nhau thích h p v i t m quan t r ng c a Trung Qu c v i các l i ích qu c gia c a M i.

S c n thi t ph i có m t chi n l m c ki m ch c ý k t h p các y u t mà h n ch kh n ng c a Trung Qu c l m đ ng s c m n h ngày càng t ng c a mình, k c khi M i và các đ ng minh c a h t i p t c t ng tác v i Trung Qu c v m t ngo i giao và kinh t, đ c thúc đ y b i kh n ng cao s có s đ i đ ch chi n l m c dài h n gi a B c Kinh và Washington. Trong s t t c các qu c gia – và trong nh ng k ch b n có kh n ng t ng t ng đ c nh t – Trung Qu c là và s v n là đ i th đ áng k nh t đ i v i M i trong nhi u th p k t i. S t r i d y c a Trung Qu c cho đ n nay đ g ây ra nh ng thách th c đ a chính t r, quân s, đ a kinh t đ i v i s c m n h M i, đ ng minh c a M i và t t t qu c t do M i chi ph i. Thành công t i p t c c a n m c này trong t ng lai, ngay dù không đ u đ n, c ng s làm xói mòn h n n a nh ng l i ích qu c gia s ng còn c a M i. m ng h ng hi n t i c a Washington đ i v i B c Kinh, v n coi t r ng vi c h i nh p kinh t và chính t r c a Trung Qu c vào t t t qu c t t do mà ph i đ ách đ i b ng s v t t r i toàn c u và nh ng l i ích chi n l m c dài h n c a M i, khó có th t r thành m t chi n l m c “l n”, hu ng chi là m t chi n l m c hi u qu. Nh v y, s c n thi t ph i có m t ph n ng c k t h n

Cả Mỹ trước sức mạnh Trung Quốc ngày càng tăng là đã có từ lâu.

Đây là một đòi hỏi khẩn cấp vì không có triền vông thực sự nào cho việc xây dựng lòng tin lẫn bên, sự cùng tồn tại hòa bình và hiệu quả liên nhau, một quan hệ đối tác chiến lược hoặc một kiểu quan hệ mới giữa Mỹ và Trung Quốc. Chính xác hơn, triền vông liên nhứt có thể hy vọng là sự thối triển và khả năng dự đoán hơn cho cả hai bên khi sự cạnh tranh chiến lược Mỹ-Trung dần dần trở thành “bình thường mới”, và khả năng đó sẽ không phải là nhiệm vụ dễ dàng nhất trong giai đoạn phía trước. Mục đích của ngoại giao Mỹ trong những tình hình nguy hiểm này là giảm nhẹ và xử lý những căng thẳng nghiêm trọng vốn có giữa hai mô hình chiến lược xung đột này, những không thể hy vọng xóa bỏ được chúng.

Như vậy, sự luận bàn Mỹ-Trung nên thông thuận, cấp cao và riêng tư hơn so với thông lệ hiện tại – không còn các hàng quan chức chủ yếu thay nhau thuyết giáo trên bàn đàm phán ở Washington hoặc Bắc Kinh. Các bộ máy quan liêu mong muốn hôm nay làm điều họ đã làm ngày hôm qua, và ngày mai làm điều họ đã làm ngày hôm nay. Do đó, không thể tránh khỏi việc các đội diện tại Washington và Bắc Kinh đều đặn đưa ra những báo cáo liên quan đến bên kia. Tất cả đều quen thuộc với những đố tài tranh luận không dứt và lập luận không ngừng. Như câu tục ngữ Trung Quốc: “Nói nhiều mà không đi đến đâu thì giống như trèo cây để bắt cá”.

Một cuộc đối thoại song phương cấp cao từng công bố giữa Washington và Bắc Kinh có thể thành công, nó nên tránh tập trung chủ yếu vào hành xử được cho là gì đối với bên kia. Chúng hơn, không nên lên án nào của Mỹ đối với các thông lệ và nhân quyền của Trung Quốc – bí mật hoặc công khai – mà do đó sẽ tác động đến các chính sách của Bắc Kinh, khả năng đối với Hong Kong; và không một phần nào của Trung Quốc sẽ khiến Mỹ làm suy yếu các hệ thống liên minh không thể thiếu đối với việc bảo vệ những lợi ích quốc gia riêng của họ. Cũng không bên nào có khả năng sẽ thừa nhận chiến lược liên thực sự của mình đối với bên kia. Dù thế nào, tranh chấp các bộ theo thời gian sẽ góp phần vào làm tại tại thêm một cách có hệ thống quan hệ song phương Mỹ-Trung.

Đối với Mỹ, bài kiểm tra khả năng tự sự triển vọng của sức mạnh Trung Quốc có khả năng kéo dài hàng thập kỷ. Và là không thể khi từng từng rặng chiến lược liên của Trung Quốc đối với Mỹ sẽ phát triển theo một cách – ít nhất trong 10 năm tới – chấp nhận sức mạnh và tầm ảnh hưởng Mỹ là điều kiện tiên quyết cho hòa bình và an ninh châu Á, thay vì tìm cách giảm bớt chúng một cách có hệ thống. Do đó, câu hỏi trọng tâm liên quan đến tương lai của châu Á là liệu Mỹ sẽ có ý chí chính trị;

các khỏ năng đởa kinh tế, quân sự và ngoạỉ giao; quan hệ gỏn gỏỉ không thể thiếu vớỉ các đởng minh hiếp đởc; và quan trọng là chiến lược lỏn đứng đởn đở đởi phó vớỉ Trung Quốc nhểm bởo vớỉ nhểng lỏỉ ích quốc gia mang tính sỏng còn cởa Mỏ hay không.

Đáng tiểc, Chính quyển Trump đã bởt đởu một khỏỉ đởu phỏn tác đởng vớỉ vớỉn đở này. Đởt sang một bên vớỉc trỏcc đỏ Tỏng thỏng tở bở một cách đáng tiểc các liên minh cởa Mỏ ở châu Á và châu Âu, cuểc đởn đằm cởa ông vớỉ Tỏng thỏng Đài Loan và sỏ nghi ngỏ cởa ông vớỉ chính sách “Một Trung Quốc”, vớỉc Chính quyển Mỏ rút khỏỉ Hiếp đởnh đởi tác xuyên Thái Bình Đỏng là một cú đảnh nghiểm trọng vào vớỉc triển khai sỏc mỏnh Mỏ ở châu Á và là một món quỏ cho các kế hoặch bá quyển cởa Trung Quốc trong khu vớỉ. Ngỏỏỉ ta chỏ có thể hy vớng rỏng Pence, Mattis, Tillerson, Kelly, Pompeo và McMaster, tởt cở đởu xuểt sỏc và đởu có thể giỏỉ quan hiển thỏc bởo thể, sỏ thuyểt phỏc Tỏng thỏng thông qua một chiến lược kiểm chế dài hỏn đởi vớỉ Trung Quốc trỏcc cuểc gỏp một cởa ông vớỉ Tỏp Cỏn Bình vào tháng 4. Nhểng đởu đỏ không có gì đởm bởo. Nhỏ nhân vớỉt Puck nỏỉ trong vớỉ Giểc mỏng đêm hẻ cởa Shakespeare: “Chúa đỏỉ, nhểng con ngỏỏỉ này thểt ngu ngỏc!”.

Robert D. Blackwill là chuyên gia cao cởp Chỏng trình Henry A. Kissinger vớỉ Chính sách đỏỉ ngoạỉ Mỏ tởỉ Hỏỉ đởng Quan hệ đỏỉ ngoạỉ Mỏ, chuyên gia cao cởp tởỉ Trung tâm Nghiên cởu Belfer vớỉ Khoa hỏc và Quốc tế, trỏng Havard. Ông tỏng là phó cở vớỉn an ninh quốc gia hoặch đởnh chiến lược, đởỉ sỏ Mỏ tởỉ ỏn ỏỏ thểi chính quyển George W. Bush. Bài viểt đỏcc đởng trên

[**The National Interest**](#)

Trỏn Quang (gt)